

22-09-2022 Biała Podlaska 15.09.2022 r.

Prof. dr hab. n. med. Małgorzata Chalimoniuk
AWF Józefa Piłsudskiego w Warszawie
Fila Biała Podlaska,
Wydział Wychowania Fizycznego i Zdrowia
ul Akademicka 2, 21-500 Biała Podlaska

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu BIURO RADY DYSCYPLINY NAUKI MEDYCZNE	
wpł. dnia	22-09-2022
L. dz. RN-BM/	1506

Ocena

osiągnięcia naukowego oraz dorobku naukowego dr n.med. Moniki Szewczuk-Bogusławskiej na stopień doktora habilitowanego nauk medycznych

1. Kariera naukowa i zawodowa

Dr n. med. Monika Szewczuk-Bogusławska ukończyła kierunek lekarski na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu w 1996 roku. W 2000 r. uzyskała specjalizację I stopnia w zakresie psychiatrii, pod kierunkiem pana dr n. med. Aleksandra Beszleja. W 2006 r. uzyskała dyplom specjalisty w dziedzinie psychiatrii (kierownikiem specjalizacji był pan prof. dr hab. n.med. Andrzej Kiejny), a w 2011 r. uzyskała dyplom specjalisty w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży (kierownikiem specjalizacji była pani lek. Halina Flisiak-Antonijczuk) w Centrum Egzaminów Medycznych w Łodzi. Stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskała na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Badania szybkości oksydacji sparteinowo-debryzocholicznej u pacjentów z zaburzeniami depresyjnymi” nadany przez Radę Wydziału Kształcenia Podyplomowego, Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu w 2005 roku. Promotorem był pan prof. dr hab. Andrzej Kiejnan, recenzentami byli: dr hab. Joanna Hauser i dr hab. Jerzy Leszek.

2. Miejsca pracy z podaniem zajmowanych stanowisk lub pełnionych funkcji

Po ukończeniu studiów Habilitantka odbyła roczny (1.10.1996-30.09.1997) staż podyplomowy w Państwowym Szpitalu Klinicznym nr 1 we Wrocławiu.

Od listopada 1997r. do lutego 1997 r. pracowała w Państwowym Szpitalu Klinicznym nr 5.

Od kwietnia 1997 do września 2008 pracowała jako asystent, a od października 2008 – nadal jako adiunkt w Katedrze i Klinice Psychiatrii UM im. Piastów w Śląskich

3. Dorobek naukowy (publikacje i komunikaty zjazdowe) i dane bibliometryczne

Habilitantka przedstawiła do oceny 28 (po doktoracie 19) publikacji, w tym 14 publikacji zostało opublikowanych w czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej. Kandydatka jest pierwszym autorem w 5, drugim w 2 i autorem seniorem w jednej publikacji. Dorobek składa się z 23 prac oryginalnych, 5 prac poglądowych, 1 kazuistycznej i 1 listu do redakcji. Ponadto kandydatka jest autorem 18 rozdziałów w monografiach (12 - krotnie jest pierwszym a 5 - krotnie ostatnim autorem). Sumaryczny współczynnik oddziaływania (IF) Jej dorobku naukowego wynosi 40,958, a punktacja MNiSW - 879 pkt.

Kandydatka przedstawiła 3 publikacje jako osiągnięcie naukowe o sumarycznym współczynniku oddziaływania 10.079. Punktacja MNiSW tego osiągnięcia wynosi 270 pkt.

Współczynnik oddziaływania pozostałego dorobku wynosi 30.879, punktacja MNiSW tego dorobku to 609 pkt. Swoje wyniki prezentowała na 26 konferencjach międzynarodowych i 14 krajowych.

Indeks Hirscha dorobku naukowego Kandydatki wynosi 6 oraz liczba cytowań 154 (bez autocytowań 144) wg bazy Web od Science.

4. Ocena formalna i merytoryczna osiągnięcia naukowego pt. „Samouszkodzenia niesamobójcze i zachowania samobójcze u młodzieży z zaburzeniami zachowania.”

Osiągnięcie naukowe składa się z cyklu 3 monotematycznych publikacji, w których Habilitantka jest pierwszym autorem. Wszystkie powstały po uzyskaniu stopnia doktora. Wszyscy współautorzy wyrazili zgodę na wykorzystanie prac w rozprawie habilitacyjnej. Udział habilitantki w ich powstaniu jest dominujący.

Są to następujące publikacje:

1. Szewczuk-Bogusławska M., Kaczmarek-Fojtar M., Moustafa AA., Mahlberg J., Frydecka D., Oleszkowicz A., Bąk O, Misiak B., Psychaitry Reserch 2018, 267, 333-339.
2. Szewczuk-Bogusławska M., Kaczmarek-Fojtar M., Adamska A., Frydecka D., Misiak B. Psychiatriy 2021, 26, 172-
3. Szewczuk-Bogusławska M., Kaczmarek-Fojtar M., Halicka-Masłowska J., Misiak B., J. Clin Med., 2021, 10, 4602

W ostatnich latach pandemia COVID-19 i z tym związana izolacja, zdalne nauczanie, ograniczenie kontaktów międzyludzkich oraz zmiana nawyków życiowych spowodowało nasilenie problemów psychicznych u dzieci, młodzieży i dorosłych. Zarówno uszkodzenie tkanek własnego ciała, któremu nie towarzyszą intencje samobójcze lub z próbami samobójczymi u dzieci i młodzieży są istotnym problemem społecznym. Z badań wynika, że na drugim /trzecim miejscu przyczyn zgonu osób przed 18 r. ż. są samobójstwa. Stąd poszukuje się czynników ryzyka prób samobójczych i samobójstw, a jedną z przyczyn wymienia się samookaleczenia, które do tej pory były zaliczane do zaburzeń psychicznych. Przyjmuje się, że czynnikami ryzyka prób samobójczych, samobójstw i uszkodzeń niesamobójczych są zdiagnozowane zaburzeń psychicznych (np. agresja wobec ludzi i zwierząt, niszczenie własności, oszustwa i kradzieże poważne, naruszenie zasad etycznych i moralnych). Wciąż istnieją kontrowersje związane z kryteriami diagnostycznymi samouszkodzeń niesamobójczych oraz ich związku z próbami samobójczymi. Habilitantka w cyklu badań przedstawionych w osiągnięciu habilitacyjnym podjęła próbę oceny tych zagadnień, tzn. zależności pomiędzy samouszkodzeniami nie samobójczymi i zachowaniami samobójczymi u młodzieży z zaburzeniami zachowania. Cel ten zrealizowała wykorzystując w swoich badaniach różne narzędzia psychologiczne.

Celem osiągnięcia naukowego była:

- 1) ocena osób z potwierdzoną diagnozą zaburzeń zachowania, które częściej dokonują samouszkodzeń cechują się większym nasileniem objawów depresyjnych, leku, agresji oraz niższą samoocena i osób które rzadziej dokonują samouszkodzeń lub nigdy
- 2) ocena, czy na podstawie różnic w nasileniu współwystępującej psychopatologii samooceny oraz ogólnego funkcjonowania pacjentów z zaburzeniami można określić nowe kryteria częstotliwości samouszkodzeń niesamobójczych,

- 3) ocena zależności pomiędzy samouszkodzeniami nie samobójczymi z kryteriami częstotliwości określonymi w poprzednim artykule a próbami samobójczymi zdefiniowanymi zgodnie z kryteriami proponowanymi w kwalifikacji DSM-5u dziewcząt z zaburzeniami zachowania,
- 4) ocena funkcji samouszkodzeń jako czynnika wpływającego na zachowanie samobójcze w grupie pacjentów z diagnozą zaburzeń zachowania.

Do oryginalnych/nowatorskich osiągnięć Habilitantki, opisanych w cyklu publikacji, zaliczyłabym wykazanie przez Kandydatkę, że:

- 1) w grupie pacjentów z zaburzeniami zachowania podwyższenie ilości dni w kryterium częstości samouszkodzeń. W przypadku analizowanej grupy kryterium to powinno wynosić 8 dni w ciągu minionego roku.
- 2) Osoby, które spełniły kryteria zaburzenia samobójczego cechuje znacząco wyższy wynik w skali objawów depresyjnych oraz nasilenie lęku jako cechy a także większa liczba samouszkodzeń w ostatnim roku i w ciągłym życiu w porównaniu do osób które nie spełniały kryteriów zaburzeń samobójczych,
- 3) ważną rolę współwystępujących objawów depresyjnych, które w przeciwieństwie do innych zmiennych (lęk, samoocena, poziomu funkcjonowania) są predyktorem zaburzenia samobójczego w tej grupie pacjentów.
- 4) istnieje związek pomiędzy samouszkodzeniami a próbami samobójczymi na podstawie nowych proponowanych kategorii diagnostycznych co uzasadnienia zasadności zastosowania nowego kryterium częstości samouszkodzeń niesamobójczych w grupie pacjentów z zaburzeniami zachowania oraz utworzenia kategorii diagnostycznej samouszkodzenia niesamobójczego w nowych klasyfikacjach zaburzeń psychicznych w związku z zaburzeniami samobójczymi.
- 5) rozpoznanie samouszkodzeń niesamobójczych u młodzieży może pozwolić na identyfikowanie grup ryzyka podejmowanie wczesnych interwencji terapeutycznych i zapobieganie próbom samobójczym.
- 6) utworzenia kategorii diagnostycznej samouszkodzenia niesamobójczego w nowych klasyfikacjach zaburzeń psychicznych w związku z zaburzeniami samobójczymi. Rozpoznanie samouszkodzeń nie samobójczych u młodzieży może pozwolić na identyfikowanie grup ryzyka podejmowanie wczesnych interwencji terapeutycznych i zapobieganie próbom samobójczym,

- 7) funkcje przerywania stanu dysocjacji/odżyskiwania uczuć oraz zapobieganie samobójstwa mogą stanowić czynnik ryzyka przewlekłego przebiegu samouszkodzeń nie samobójczych

Są to badania podstawowe, pod względem metodologicznym z wykorzystaniem obserwacji prospektywnej. Są to także badania z możliwością wykorzystania aplikacyjnego, szczególnie w diagnostyce pacjentów z zaburzeniami zachowania. Określenie nowego kryterium częstotliwości w proponowanej kategorii diagnostycznej samouszkodzeń niesamobójczych stanowi oryginalne osiągnięcie pracy 1 i jest pierwszym tego typu badaniem u osób z zaburzeniami zachowania.

Oryginalnym osiągnięciem było wykazanie związku pomiędzy samouszkodzeniami a próbami samobójczymi na podstawie nowych proponowanych kategorii diagnostycznych i uzasadnienie zasadności zastosowania nowego kryterium częstości samouszkodzeń niesamobójczych w grupie pacjentów z zaburzeniami zachowania oraz utworzenia kategorii diagnostycznej samouszkodzenia niesamobójczego w nowych klasyfikacjach zaburzeń psychicznych w związku z zaburzeniami samobójczymi. Rozpoznanie samouszkodzeń nie samobójczych u młodzieży może pozwolić na identyfikowanie grup ryzyka, podejmowanie wczesnych interwencji terapeutycznych i zapobieganie próbom samobójczym.

5. Ocena dorobku naukowego w zakresie pozostałych osiągnięć poza osiągnięciem naukowym dr med. Monika Szewczuk-Bogusławska

Zainteresowania badawcze poza osiągnięciem naukowym dotyczyły: 1) kontynuacji problematyki samouszkodzeń u młodzieży z zaburzeniami zachowania, 2) farmakogenetyki w psychiatrii, 2) medycyny psychosomatycznej w tym problematyki omdleń wazowagalnych i zespołu jelita drażliwego, 4) związku między agresją i autoagresją a inteligencją emocjonalną oraz 5) związku między polimorfizmem genów związanych z neurotransmisją dopaminergiczną u młodzieży z zaburzeniami zachowania.

Ta aktywność naukowa zaowocowała powstaniem kilkunastu oryginalnych prac doświadczalnych oraz prezentacjami swoich wyników na międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych i spełnia ustawowe kryteria do nadania stopnia doktora habilitowanego.

6. Staże i współpraca z innymi ośrodkami

Dr med. Monika Szewczuk-Bogusławska współpracowała : 1) z Marcs Institute for Brain and Behavior and School of Psychology Western Sydney University, Australia, a owocem tej współpracy był dwie publikacje (Psychiatry Research 2018, 267, 333-339 IF=2.208 i Exp. Brain Res. 2018, 236, 2971-2981, IF=1.878; 2) z Department of Cardiology, Department of Clinical Sciences Lund University, Szwecja, (publikacje: Wspólcz. Pielęg. Ochr. Zdr 2012, 1, 50-54, Europace 2015, 17, 302-313), 3) Wydziałem Psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego (publikacje: Psychiatr. Pol 2015, 49, 145-157, Psychiatry Res. 2018, 267, 333-339); oraz 4) z Wydziałem Nauk o Zdrowiu UM we Wrocławiu (dwie prace magisterskie). Dane te świadczą, i to należy podkreślić, o umiejętności współpracy Kandydatki z naukowcami pracującymi w ośrodkach zagranicznych. Co także ważne, współpraca ta zaowocowała publikacjami o zasięgu międzynarodowym. W tym obszarze działalności naukowej, Kandydatka także spełnia ustawowe kryteria do nadania stopnia doktora habilitowanego.

7. Charakterystyka działalności dydaktycznej, organizacyjna Kandydata

Pani dr n. med. Monika Szewczuk-Bogusławska uczestniczyła w kształceniu studentów i lekarzy. Prowadziła wykłady, seminaria i ćwiczenia. Była kierownikiem kursów dla lekarzy ze specjalizacji z pediatrii i medycyny ratunkowej w 2018-2019 r. Brała udział w audycjach telewizyjnych radiowych i internetowych na temat psychiatrii w czasach koronawirusa, depresji wśród dzieci i młodzieży w kontekście pandemii . Prowadziła dwukrotnie webinariuma facebaok 2011r. Brała udział w Dolnośląskim Festiwalu Nauki w 2003 i 2018r.

Należy podkreślić, że była promotorem pomocniczym w dwóch przewodach doktorskich.

O rozpoznawalności Kandydatki w międzynarodowym środowisku naukowym świadczy fakt, że recenzowała 23 krotnie prace naukowe dla czasopism anglojęzycznych oraz polskich, między innymi dla Psychiatria polska IF=1.657, BMC Psychiatrii IF=3.63, Journal of Affective Disorders IF=4.839, Journal of Clinical Medicine IF=4.241. Reasumując, Kandydatka wykazała się znaczącą aktywnością w zakresie działalności dydaktycznej i organizacyjnej, spełniając tym samym pozytywnie kolejne kryterium do nadania stopni doktora habilitowanego a recenzje, które wykonała dla renomowanych czasopism z tzw. listy filadelfijskiej świadczą, że jest rozpoznawalna przez międzynarodowe środowisko naukowe.

8. Udział w organizowaniu konferencji i towarzystwach naukowych

Kandydatka była przewodniczącą Komitetu organizacyjnego XXV Ogólnopolskiej Konferencji Psychiatrów dzieci i młodzieży Wrocław 2011r. oraz członkiem komitetu naukowego 6 konferencjach naukowych.

Od 2016 r. pełni funkcję konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego oraz Polskiego Towarzystwa Terapii Poznawczej i Behawioralnej Dzieci, Młodzieży i Rodzin, współpracując z Urzędem Marszałkowskim Urzędem Miasta Wrocławia oraz dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim.

9. Nagrody i wyróżnienia

Za swoje osiągnięcia dydaktyczne otrzymała Medal Komisji Edukacji Narodowej w 2018r.

10. Wniosek końcowy

Przedstawione przez Kandydatkę opracowanie habilitacyjne jest oryginalnym osiągnięciem naukowym. Merytorycznie mieści się w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne może stanowić podstawę do nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medyczne i nauki o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne. Pozostały dorobek także mieści się w obrębie tej dyscyplinie naukowej. Kandydatka spełnia także wymagania naukowe, organizacyjne i dydaktyczne, które są niezbędne do uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Co istotne, Habilitantka w swojej pracy naukowo-badawczej po uzyskaniu stopnia doktora wyraźnie i bardzo znamienne podniosła swój dorobek naukowy, co wyraża się powiększoną aktywnością publikacyjną, swoje kwalifikacje oraz rozwinęła swój warsztat badawczy. Stwierdzam, że osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne Kandydatki spełniają wszystkie wymogi ustawowe, jakie stawiane są w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego, dlatego wniosek w przedmiotowej sprawie uważam za uzasadniony i w pełni go popieram. W związku z powyższymi faktami, powołując się na przepisy aktualnie obowiązujące w Polsce w zakresie nadawania stopni naukowych i tytule naukowym (prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz. U. z 2018 r., poz. 1668 z późniejszymi zmianami), rekomenduję Wysokiej Radzie Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego im Piastów Śląskich we Wrocławiu o nadanie dr med. Monice Szewczuk-Bogusławskiej stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Michał Mamiński 7

MAN